

Bakgrunn for vedtak Gudåa kraftverk

Meråker kommune i Nord-Trøndelag fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Meraker Kraft AS
Referanse	
Dato	26.06.2015
Notatnummer	KSK-notat 75/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Kaja Henny Engebrigtsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Clemens kraft AS søker på vegne av Meraker Kraft AS om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å utnytte et fall på 250 meter fra inntaket på kote 355 ned til kraftstasjonen på kote 105 i Gudåa. Prosjektet er et redusert alternativ til det som fikk avslag den 20.12.2012. Vannveien er planlagt som en tunell i fjellet i 380 meter fra inntaket og ned til kote 305. Fra påhugget er vannveien planlagt som ca. 1000 meter nedgravd rørgate ned til kraftstasjonen. Det planlegges en 130 meter lang adkomstvei til kraftstasjonen. Traktorvei som går opp til planlagt påhugg for tunellen vil rustes opp for bruk som anleggsvei. Inntaket blir veiløst. Middelvannføringen er beregnet til 870 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2200 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,6 MW og vil produsere omtrent 11,2 GWh i et middels år.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er negativ til en utbygging på grunn av negative konsekvenser for inngrepsfrie naturområder, landskapsbilde, friluftsliv og laksefiske samt samla belastning av vannkraftutbygging i Stjørdalsvassdraget. Miljødirektoratet er negativ til tiltaket fordi det direkte og indirekte berører et nasjonalt laksevassdrag, en nasjonalpark, landskap av stor verdi, større sammenhengende naturområder og friluftsliv. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag påpeker betydningen av Stjørdalsvassdraget som nasjonalt laksevassdrag og ber NVE avvise søknaden. Stjørdal Jeger- og Fiskerforening er bekymret for den naturlige massetransporten i elva ved redusert vannføring og ber NVE avvise søknaden. Sametinget uttaler at tiltaket ikke kommer i konflikt med automatisk freda samiske kulturminner og har derfor ingen spesielle merknader til søknaden.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 11,2 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Gudåa kraftverk vil være et bidrag til fornybar kraftproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Hensynet til landskap og akvatisk miljø er imidlertid vektlagt. En utbygging som omsøkt med veiløst inntak og tunell i øvre del av vannveien vil begrense negative konsekvenser for landskap og brukerinteresser. Tilstrekkelig minstevannføring hele året vil bidra til drift av næringsdyr samt opprettholde en viss produksjon av bunndyr på utbyggingsstrekningen. Installering av omløpsventil i kraftverket vil hindre stranding av fisk og yngel ved en eventuell stans i kraftverket. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at de negative virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at

kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Meråker Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gudåa kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	16
NVEs konklusjon	21
Forholdet til annet lovverk	22
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	23
Vedlegg	25

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Clemens Kraft AS, datert 26.01.2015:

«Meraker Kraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Gudåa i Meråker kommune i Nord-Trøndelag fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

- *Etter vannressursloven, jf § 8, om tillatelse til:
å bygge Gudåa kraftverk i Meråker kommune, Nord-Trøndelag.*
- *Etter energiloven om tillatelse til:
bygging og drift av Gudåa kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Gudåa kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	17
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	27,4
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	59,9
Middelvannføring	l/s	870
Alminnelig lavvannføring	l/s	84
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	169
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	0,086

KRAFTVERK

Inntak	moh.	355
Avløp	moh.	105
Lengde på berørt elvestrekning	m	1500
Brutto fallhøyde	m	250
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,569
Slukeevne, maks	l/s	2200
Minste driftsvannføring	l/s	100
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	169
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	86
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tunnel, tverrsnitt	m ²	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	380
Tilløpsrør/nedgravd rørgate, lengde	m	1000
Installert effekt, maks	MW	4,6
Brukstid	timer	2564

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,56
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,62
Produksjon, årlig middel	GWh	11,19

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	44,6
Utbyggingspris	kr/kWh	3,99

Gudåa kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	4,94
Spenning	kV	6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,49
Omsetning	kV/kV	6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	2500
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Meråker Brug har gjennom avtale gitt Meraker Kraft AS disposisjonsrett over fallrettene med det formål å søke konsesjon for bygging av Gudåa kraftverk. Meraker Kraft AS eies av Clemens Kraft AS og Meraker Brug AS.

Beskrivelse av området

Søkers beskrivelse av området:

«Gudåa renner i nordlig retning. Elva veksler mellom fosser og stryk med noen kulper iblant på utbyggingsstrekningen. Elva renner gjennom skog i dalsidene, og er synlig fra en nokså liten synsvinkel nede i dalbunnen. Gudåa er såpass liten at de store inntrykkene mangler. Den øvre delen av feltet til Gudåa er i dag uten tekniske inngrep. Det går en ca. 1,5 km lang traktorveg fra dalen og opp til ca. kote 305. Vegen har vært/blir benyttet i forbindelse med skogsdrift. Fra litt oppstrøms der Gudåa har utløp i Stjørdalselva ligger det noen gårder, og det krysser både en 132 kV og en 22 kV kraftlinje gjennom dette området. Det har tidligere vært kraftproduksjon i Gudåa. Kraftverket ble bygget i 1915 og utnyttet et fall på 59 m fra oppstrøms Kvelvfossen og med en rørgate på 235 m. I 1918 ble det søkt om å få demme opp Røsshautgjørna øverst i vassdraget, og i 1920 stod dammen ferdig. Dammen står der i dag, men har ingen praktisk betydning.»

Teknisk plan

Inntak

Inntaket planlegges på kote ca. 355 og skal utformes som en platedam i betong. Dammen vil bli ca. 3-5 meter høy og 10 meter lang. Oppdemt vannvolum vil bli ca. 750 m³ og neddemt areal blir ca. 250 m². Minstevannføringsarrangementet er planlagt som et V-overløp eller annen akseptabel løsning som krever lite vedlikehold da inntaket er veiløst.

Vannvei

Sjakt

Fra inntaket på kote 355 skal det bores en sjakt på ca. 380 meter ned til kote 305. Sjakten vil få en diameter på ca. 1200 mm. Påhugget for sjakten vil være der eksisterende vei opp langs Gudåa stopper i dag. Sjakten bores på stigning og massene deponeres på angitt sted. Se detaljkart som er vedlagt.

Rørgate

Fra kraftstasjonen og opp til sjaktpåhugget ved ca. kote 305 vil vannveien bestå av nedgravd rørgate i en lengde på ca. 1000 meter. Det planlegges ca. 900 meter med GPR-rør og ca. 100 meter med duktile støpejernsrør ned mot kraftstasjonen. Fra kraftstasjonen og de første 100 m langs rørtraseen har terrenget en stigning på ca. 25 grader. Deretter flater terrenget ut i ca. 400 m der rørgaten følger eksisterende vei. Videre er det ca. 500 meter med stigning på ca. 15-20 grader frem til påhugget for sjakt. Rørgatetraseen planlegges arrondert tilbake til naturlig terreng når anleggsperioden er over.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt etablert på sørsiden av elva, ca. 20 meter fra elveløpet på kote ca. 105, ved den gamle kraftstasjonen ved Kvelvfossen. Avløpet fra turbinen vil gå via avløpskanal rett ut i elva ved foten av Kvelvfossen. Kraftstasjonen er planlagt med en grunnflate på ca. 120 meter. Kraftverket er prosjektert med en peltonturbin med en installert effekt på 4,59 MW. Transformatoren får en ytelse på 5,49 MVA 6/22 kV. Eksisterende bro for adkomst til kraftstasjonen vil benyttes og oppgraderes etter behov.

Nettilknytning

Gudåa kraftverk er planlagt tilknyttet linjenettet via en ca. 2,5 km lang 22 kV jordkabel.

Veier

Det går i dag en eksisterende traktorvei opp langs planlagt rørtrasè og opp til planlagt tunellpåhugg på kote 305. Ved en eventuell utbygging av kraftverket vil denne rustes opp slik at den kan brukes til anleggsvei i anleggsperioden og som adkomst til sjaktpåhugget. Ved en eventuell utbygging vil det bli bygget en ny permanent vei fra eksisterende traktorvei og frem til kraftstasjonen. Denne veien vil bli ca. 130 meter lang.

Massetak og deponi

I forbindelse med boring av sjakt vil det være behov for deponi av masser. Planen er å grave/spreng ut et riggområde og sedimenteringsbasseng nedenfor planlagt påhugg. Massene som graves ut her skal

brukes til å ruste opp anleggsveien og til kraftstasjonstomten. Deretter skal det fylles tilbake med masser fra sjakten. Etter anleggsslutt skal terrenget arronderes tilbake til slik det opprinnelig var.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)
Inntaksområde	1,8	0,5
Rørgate/tunell	30	0
Riggområde	2-4	0
Veier	1,2	0,5
Kraftstasjonsområde	1-2	1
Massetak/deponi	0,5-1	0,2-0,3
Nettilknytning	1-5	0

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det er i kommunens arealplan foreslått å båndlegge nedbørfeltet til Gudåa kraftverk til uttak av drikkevann nederst i vassdraget. Ved en eventuell utbygging må det søkes dispensasjon fra denne bestemmelsen dersom den blir vedtatt.

Samlet plan (SP)

Utbyggingsplanene inngår ikke i Samlet plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Tiltaket berører ikke verna vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Stjørdalselva, som Gudåa munner ut i, er klassifisert som et nasjonalt laksevassdrag, og Gudåa er derfor også et nasjonalt laksevassdrag på anadrom strekning.

Andre verneområder

Den øvre delen av Gudåa er en del av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Tiltaket berører ikke områder innenfor nasjonalparken.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Det foreligger flere fylkesplaner/delfylkesplaner som omhandler mål og strategier for utbygging av småkraftverk i fylke.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er sendt på en begrenset høring til alle parter som har uttalt seg til tidligere søknad fra Meraker Kraft AS av 3.9.2010 om bygging av vannkraftverk i Gudåa. NVE var på befaring i området den 30.9.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Stjørdal Jeger- og Fiskerforening, Direktoratet for naturforvaltning, Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag, Essand reinbeitedistrikt og Naturvernforbundet. Det er ingen nye områder som blir berørt ved en eventuell utbygging etter nyeste plan. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har i brev av 30.04.2015 kommet med følgende uttalelse:

«Konklusjon

Stjørdalsvassdraget er av de vassdrag i Nord-Trøndelag som fra før er mest berørt av vannkraftutbygging. På 80-tallet ble den store Meråkerutbyggingen gjennomført, herunder reguleringer av innsjøene Funna, Funnsjøen, Fjergen og Hallsjøen. Videre er det omsøkt og gitt tillatelser til ytterligere ca 20 små kraftverk i vassdraget de siste 10-15 år, i tillegg til framlagte plan for Gudåa. I forrige søknadsrunde var Gudåa ett av fire samtidige prosjekt i Stjørdalsvassdraget, sammen med Reinåa, Sagelva og Mølska. Her ga NVE konsesjon til Reinelva og Sagelva, men avslo konsesjon til Gudåa og Mølska. I sin begrunnelse la NVE stor vekt på samla belastning av vannkraftutbygging i Stjørdalsvassdraget generelt, og for biologisk mangfold, samt negative konsekvenser for landskap og inngrepsfrie naturområder (INON) spesielt. Framlagte søknad er noe endret i forhold til tidligere søknad som fikk avslag i 2012. Fylkesmannen mener imidlertid at de negative miljøkonsekvenser og samla belastning av vannkraftutbygging i Stjørdalsvassdraget er tilnærmet uendret, og at de argumentene som Fylkesmannen fremførte og som NVE la til grunn i sitt avslag i 2012 står like sterkt i dag. Fylkesmannen legger avgjørende vekt på samla belastning for Stjørdalsvassdraget, jf. Naturmangfoldloven § 10, og at en utbygging av Gudåa vil medføre negative konsekvenser på flere miljøområder, bl.a:

- *inngrepsfrie naturområder (INON), herunder "Villmarksområder"*
- *landskapsbilde*
- *friluftsliv*
- *laksefisk på elvestrekningen fra kraftverket til Gudåas utløp i Stjørdalselva,*

Fylkesmannen vil på dette grunnlag fortsatt sterkt frarå utbygging av Gudåa.»

Sametinget har i brev av 07.04.2015 kommet med følgende uttalelse:

«Etter vår vurdering av beliggenhet, omfang og annet kan vi ikke se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk freda, samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til konsesjonssøknaden utover vår tidligere uttalelse.»

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag har i brev av 11.04.2015 kommet med følgende uttalelse:

«Vi viser til høring om omsøkt utbygging og tidligere uttalelser fra naturvernforbundet. Vi ber om at NVE avviser søknaden. Vi viser også til grundige uttalelser (i forbindelse med forrige søknad og omsøkt søknad) fra Stjørdal Jeger og Fisk og Meråker Jeger og Fisk om problemer med redusert tilførsel av grus og stein pga. utbygde sideelver og bekker og dårlige gyteforhold for laks og ørret. Vi gjentar igjen betydningen av at Stjørdalsvassdraget er et nasjonalt laksevassdrag og vi ber derfor om at søknaden avvises.»

Stjørdal Jeger- og Fiskerforening har i brev av 10.04.2015 kommet med følgende uttalelse:

Uttalelsen er oppsummert.

Stjørdal Jeger- og Fiskerforening opprettholder sine tidligere uttalelser og ber om at NVE avviser søknaden. De påpeker at på grunn av forbygninger og grustak er det mangel på grus og stein i store deler av elva. Mengden leirbunn er økende. Dette er et stort og økende problem i Stjørdalselva og de øvrige elvene med utløp til Trondheimsfjorden. Det kommer fortsatt grus fra Gudåa, men gjennom tørrlegging av lengre strekninger vil disse prosessene ventelig opphøre. Minstevannføring er ifølge uttalelsen ikke tilstrekkelig til å opprettholde den naturlige massetransporten i elva.

Miljødirektoratet har i brev av 8.5.2015 kommet med følgende uttalelse:

«Miljødirektoratets vurdering

Vi ser behov for å understreke noen forhold ved utbyggingen som har konsekvenser som berører nasjonale og regionale naturverdier. Vår vurdering i det følgende tar utgangspunkt i effekter av det omsøkte tiltaket spesielt med hensyn på Stjørdalsvassdraget som nasjonalt laksevassdrag, landskapsverdier og friluftsliv.

Stjørdalsvassdraget som nasjonalt laksevassdrag

Stjørdalsvassdraget ble opprettet som et av 52 nasjonale laksevassdrag gjennom vedtak av St.prp.nr 32 (2006-2007) om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.

Formålet med ordningen er å gi viktige laksebestander i Norge en særlig beskyttelse mot framtidige inngrep. Laksebestandene skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdragene og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Alle lakseførende deler av Stjørdalsvassdraget er undergitt beskyttelsesregimet for nasjonale lakevassdrag (NLV), dvs. også den 650 m lakseførende strekningen i Gudåa som her er av særlig interesse å vurdere for mulige påvirkninger av det omsøkte tiltaket. I henhold til beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag og fjorder kan det ikke gjennomføres vassdragsregulering som fører til endring av naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på lakseførende strekning som er av nevneverdig negativ betydning for laksen (jfr. kapittel 6 i nevnte st.prop.).

I miljøutredningen til søknaden er lakseførende strekning i Gudåa vurdert til å ha stor verdi, mens tiltaket er vurdert til å ha liten negativ virkning og liten negativ konsekvens. Vi vil påpeke at det er noen forhold som ikke er tatt med i denne vurderingen. Det gjelder sannsynlig endring av vanntemperatur, næringstilgang, vandringsforhold og betydningen av kulpen under Kvelvfossen som oppholdsplass for voksenfisk på lakseførende strekning. Dersom man tar hensyn til disse påvirkningsfaktorene, blir virkningene av tiltaket betydelig mer negative enn det utredningen konkluderer med.

Det er en vanlig effekt at elvevann som ledes til rørgater i fjell og jord over lengre strekninger ikke får naturlig nedkjøling om vinteren og naturlig oppvarming om sommeren (også påpekt i søknadens kapittel 3.2). Tilløpsrøret som skal føre elvevannet til kraftverket har en lengde på 1500 m og løper ut i Gudåa øverst på anadrom strekning. Det foreligger ingen vurdering av konsekvensen av dette på produksjonen av anadrom fisk i Gudåa. Vi anser temperaturendring, især om sommeren som er ungfiskens vekstsesong, til å være mulig negativ. Dersom en temperaturøkning om vinteren fører til redusert eller bortfall av isdekke, vil en slik effekt ha en sannsynlig negativ effekt på ungfiskproduksjon. En slik sammenheng er mellom annet vist ved reguleringen i Altaelva og ved eksperimentelle studier. De mulige effektene vil sannsynligvis ikke påvirke hovedelva nedenfor utløpet av Gudåa.

Fraføring av vann på den 1600 m lange elvestrekningen ovenfor kraftverket vil i betydelige deler av året medføre redusert vanndekt areal og redusert bunndyrproduksjon selv om det her pålegges minstevannføring. Effekten av dette vil høyst sannsynlig være redusert drift av næringsemner til ungfisk av laks og ørret nedenfor utløpet av kraftverket. Nedstrøms drift av næringsdyr er i alminnelighet en vesentlig matkilde til slik fisk. Dette forholdet er ikke vurdert i søkers miljøutredning og er etter vår oppfatning av vesentlig betydning for vurderingen av virkning og konsekvens for fiskeproduksjonen på anadrom strekning i Gudåa.

I søkers utredning er vandringshinder for anadrom fisk i Gudåa fastslått til å være ved Kvennfossen som ligger 350 meter nedenfor planlagt kraftverk da det ikke ble funnet laksunger ovenfor fossen ved elfisket som ble utført sommeren 2010. Vi kan ikke slutte oss til denne konklusjonen. Vi har selv befart og vurdert fossefallet til å ha en så slakk fallgradient, især på høyre side oppstrøms, at voksen laksefisk bør kunne passere på høvelige vannføringer. I så måte mener vi å ha grunn til å hevde at, strekningen ovenfor Kvennfossen i andre år også kan være oppvekstområde for lakseunger ettersom området både har egnet gytesubstrat og skjulmuligheter for ungfisk. I tillegg anser vi det for godt mulig at kulpen under Kvelvfossen, der utløpet fra kraftverket er planlagt, vil være en viktig oppholdsplass for voksenfisk, især i perioder med lavvann og fordi Gudåa nedstrøms har få kulper egnet til å gi skjul til voksenfisk. I laksevassdrag er det høyst vanlig at tydelige kulper ved vandringshinderet er en preferert oppholdsplass for voksenfisk. Slike kulper kan være særdeles viktig der det nedenfor er begrensede skjulmuligheter. Ved gytetiden slipper fisken seg nedstrøms for å gyte. Det er ingen nærmere beskrivelse eller figurativ framstilling i søknaden som er detaljert nok å forstå hvor i denne kulpen utløpet fra kraftverket skal legges. En plassering av dette ved utløpet eller nedenfor kulpen, vil redusere vannvolumet i kulpen og desimere denne som oppholdsplass for voksenfisk.

I søknaden er forholdene beskrevet ovenfor verken undersøkt eller vurdert. Disse manglene tilsier at svakheter i kunnskapsgrunnlaget er av en slik karakter at kravene i

Naturmangfoldlovens § 8 (om kunnskapsgrunnlaget) ikke er tilstrekkelig oppfylt for et viktig anliggende ved det omsøkte tiltaket. Derav følger det at lovens § 9 (føre-var-prinsippet) må vektlegges når vedtak skal fattes.

Fossene som landskaps- og opplevelseselementer

Vår høringsuttalelse av 27.2.2012 omfattet i tillegg til Gudå kraftverk også vurderinger for to andre kraftverkssøknader i sideelver til Stjørdalsvassdraget (Reinåa og Sagelva kraftverker) og med nær beliggenhet til Gudåa. I denne uttalelsen ble det påpekt at søknadene samlet sett for de tre kraftverkene er å anse som en omfattende utbygging som i sum har store negative effekter på naturmiljøet. Vi vektla at utbyggingsplanene berører direkte og indirekte nasjonalpark, landskapsverdier av særlig stor verdi og inngrepsfrie naturområder. I denne uttalelsen ble det gjort en samlet vurdering for landskaps- og opplevelsesmessige elementer da de omsøkte kraftverkene ligger i et område med et felles særpreg. Da Reinåa og Sagelva kraftverker ble innvilget konsesjon anser vi denne vurderingen til å ha forsterket aktualitet hva angår søknaden om Gudå kraftverk. Vi gjengir derfor vurderingen fra høringsuttalelsen av 27.2.2012 i følgende avsnitt (tekst innenfor hermetegn):

«Samlet for de tre utbyggingsprosjektene vil 5,4 km elvestrekning bli fraført vann som sluses til rørgater og kraftstasjoner. De tre sideelvene som berøres av planene har utløp i hovedelva innenfor en strekning på 5 km og ligger alle i et område der Stjørdalsvassdraget endrer natur fra en åpen elvedal til en V-dal med brattlendt terreng mot hovedelva. I dette partiet av vassdraget har hovedelva og sideelvene stor synlighet fra europavei 14 og togbanen (begge er sentrale trafikkårer til Sverige) som begge går nært inntil hovedelva over flere mil. På normale og store vannføringer karakteriseres dette vassdragsavsnittet av bekker og sideelver som renner ned langs dalsidene i fossefall. I Midt-Norge er det få steder der en finner denne typen vassdragsnatur, og især over kilometerlange strekninger som her er tilfelle. De tre elvene som her søkes regulert til kraftformål er av de større tilløpene til hovedelva i dette vassdragsavsnittet. Ved fraføring av vann i disse elvene vil fossenaturen miste sin prakt i store deler av året. Denne vassdragsnaturen kan dersom ønskelig ytterligere åpnes for innsyn fra europaveien ved en beskjeden hogst langs elvestrengene og tilgjengeligheten i turistsammenheng kan tilrettelegges ved å bedre avkjørings- og stopplasser for veifarende. Fossenaturen i alle tre elvene har i kraft av inntrykksstyrke og nær tilgjengelighet et klart potensial til å utvikles som turistmål. Nærheten til fossene kan økes ved tilrettelegging eksempelvis i form av tillaging av stier og i tilfellet Sagelva en tillaging av en hengebru fra veisiden over hovedelva.»

I søknaden for Gudå kraftverk foreligger det ikke utfyllende bildematerialer som viser hvordan den berørte delen av vassdraget framtrer på ulike vannføringer og foreslåtte minstevannføringer. Det foreligger heller ikke en vurdering av samlet belastning av tiltaket og tidligere inngrep på landskapsverdiene i dalføret (jfr. naturmangfoldloven § 10). Vi anser følgelig den samlede belastningen av inngrepet til å være mangelfullt kommunisert. For Gudåa vil vi ellers påpeke at Kvelvfossen er et betydelig landskapselement. Den har stor inntrykksstyrke selv på normale vannføringer. Den er lett tilgjengelig da vei går fram til fossen. Ved en eventuell regulering vil den miste sin prakt i store deler av året. Det samme gjelder flere andre fossefall på strekningen som fraføres vann. I miljøutredningen til søknaden

er landskapet som berøres ved reguleringen gitt middels verdi, effekten av tiltaket på landskapet er vurdert til middels negativ virkning og konsekvensen vurdert til middels negativ. Vi mener dette er en undervurdering av både verdi, virkning og konsekvens.

Vann og vassdrag er en sentral del av opplevelsen av norsk natur i forbindelse med friluftsliv og reiseliv. Vassdrag og fosser med stor inntryksstyrke er blant Norges mest besøkte attraksjoner. Norge har ratifisert den Europeiske Landskapsvernkonvensjonen (2004) som bl.a. har som mål å ivareta kvaliteten i landskapet. I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (vedtatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2011) står det: «Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene bidrar til økt bevissthet og kunnskap om landskapsverdier og ivaretar landskapshensyn i planleggingen. I denne sammenheng vil vi også minne om Olje- og Energidepartementets (OED) publikasjon "Retningslinjer for små kraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVEs konsesjonsbehandling" som uttrykker følgende (side 12): "Planene bør inneholde verdsetting av viktige forekomster av de landskapselementer som ofte berøres av småkraftutbygging; konsentrerte fallstrekninger, fosser og stryk. I tillegg til visuelle kvaliteter vil synligheten og egenskapene til det visuelle influensområdet være sentralt i verdsettingen. Eksempelvis vil synlighet fra bebyggelse og viktige ferdselsårer kunne være med på å øke verdien av en forekomst."

Miljødirektoratet mener at naturmangfoldloven § 10 må tillegges betydelig vekt ved vurdering av landskapsverdiene som berøres. Dette bør særlig vektlegges der flere utbyggingsprosjekter ligger i samme område, som ved foreliggende søknad, og der det også tidligere er gjennomført kraftutbygginger. Stjørdalsvassdraget er blant de vassdrag i Nord-Trøndelag som er mest berørt av vannkraftutbygging. På 1980-tallet ble den omfattende «Meråkerutbyggingen» gjennomført. Videre er det omsøkt og gitt tillatelser til ytterligere ca. 20 små kraftverk i vassdraget de siste 10-15 år.

Hensynet til større sammenhengende naturområder

Området som berøres av den planlagte kraftutbyggingen er en del av et større sammenhengende naturområde. Større sammenhengende naturområder er viktige som leveområder for arter som har store arealkrav eller som lett blir forstyrret av støy og menneskelig aktivitet. De har betydning for naturens evne til klimatilpasning og for at folk skal ha muligheter til lengre turer og annet friluftsliv i områder med liten grad av tilrettelegging. Intakte sammenhenger mellom store naturområder er viktige for den gradvise forflytningen av arter og livsmiljøer som skjer ved klimaendringer, ved siden av at de fungerer som ferdselskorridorer både for dyr og for turgåere.

Utviklingen i areal av inngrepsfrie naturområder er en etablert indikator for arealbruksutviklingen i Norge, og viser utviklingstrekk og status for store deler av de sammenhengende naturområdene med et urørt preg. I tillegg kan det finnes andre viktige sammenhengende områder som ikke faller inn under definisjonen for inngrepsfri natur, dvs. områder som ligger nærmere enn en kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Dette kan for eksempel være intakte naturpregete korridorer som binder sammen større naturpregede naturområder.

Regjeringen er i ferd med å fjerne formelle bindinger til inngrepsfrie naturområder i regelverk.

I Prop. 1 S (2014-2015) fra Klima- og miljødepartementet heter det likevel at det er «eit mål å ta vare på dei miljøverdiane som er knytt til dei større samanhengande naturområda». Miljødirektoratet mener bevaring av større sammenhengende naturområder er viktig for å nå alle de tre nasjonale målene for naturmangfold.

Forholdet til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Den øvre delen av nedbørfeltet til Gudåa, og Sagelva der reguleringskonsesjon nylig er gitt, er en del av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Korteste avstand fra planlagte inntak til rørgatene for Gudåa og Sagelva kraftverker til grensen for nasjonalparken er henholdsvis 3,3 km og 4,6 km. En tursti inn til nasjonalparken går nært opptil Gudåa.

Nasjonalparken omfatter 442 km² av området mellom Stjørdalsvassdraget i nord til Neavassdraget i sør. Omsøkte plan for Gudåa kraftverk berører ikke direkte områder innenfor nasjonalparken, men har indirekte konsekvenser for opplevelsesverdien av nasjonalparken. Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et urørt fjell- og skogområde typisk for regionen og sikre det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander. I formålet er det videre uttrykt at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I randsonen nord og sør for nasjonalparken er det store hytteområder (spesielt i Meråker, Selbu og Tydal) som benyttes av folk fra Tronheimsområdet så vel som folk fra andre deler av Trøndelag. Det er et nettverk av merkede turløyper som går inn til turisthytter innenfor nasjonalparken som driftes av Trondhjems Turistforening. Årlig har disse hyttene besøk av mange tusen fjellvandrere (<http://www.turistforeningen.no>). Området har også god tilgjengelighet for allmenheten til jakt og fiske.

Hver for seg har vannkraftprosjektene (jfr. Gudåa og Sagelva) ikke vært gjenstand for krav til konsekvensutredning. Verdier og konsekvenser for landskap og friluftsliv er derfor ikke vurdert i sammenheng over et større område. Vi mener at besluttende myndighet må legge vekt på den samlede belastningen området er og vil bli utsatt for i tråd med naturmangfoldlovens § 10. Dette innebærer at alle typer inngrep og påvirkningsfaktorer som området er og vil bli utsatt for, må vurderes. Her gjelder spesielt hensynet til nasjonalparkens formål og funksjon ettersom prosjektene ligger i randsonen av denne og at en stor del av vannkraftressursene rundt nasjonalparken allerede er utnyttet (jfr. Meråkerutbyggingen i nord og Nea-utbyggingen i sør/sørøst). Dette bidrar til at de områdene som fremdeles framstår som urørte, har større verdi. Ytterligere kraftutbygging i randsonen til nasjonalparken vil kunne svekke opplevelsesverdien av nasjonalparken. Dette siden vassdraget det her gjelder også framstår som et område med et urørt preg og har en bevaringsverdig fossenatur.

Konklusjon

Utbyggingsplanen for Gudå kraftverk berører direkte og indirekte et nasjonalt laksevassdrag, en nasjonalpark, landskap av stor verdi, større sammenhengende naturområder og friluftsliv. Vi mener at konfliktpotensialet av utbyggingsplanene er så betydelig at vi anbefaler NVE å avslå konsesjon til det omsøkte prosjektet.»

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

«Miljørapporten er oppdatert iht. NVE krav til rapport om biologisk mangfold. Om dette er tilstrekkelig overlater tiltakshaver til NVE å bestemme. Den øverste delen av rørgaten vil gå i sjakt inne i fjellet. Dette inngrepet vil derfor ikke bli synlig. Den nedgravde delen av rørgaten vil i store deler gå i en allerede eksisterende vei og det vil derfor ikke bli noe nytt inngrep i uberørt terreng. Rørgaten vil bli lagt slik at dype grøfter i størst mulig grad unngås.

Så lenge det er nok vann vil det alltid renne minstevannføring i Gudåa. Når tilsiget er mindre enn minste slukeevne og pålagt minstevannføring, vil alt vannet renne i elva. Når tilsiget er mellom minste slukeevne og største slukeevne, vil pålagt minstevannføring renne i Gudåa. Når tilsiget er større enn største slukeevne vil det være overløp på dammen. Det vil si at det alltid vil renne vann i Gudåa og dette vil bidra til at det visuelle inntrykket av elva reduseres lite som følge av tiltaket.

Fiskeundersøkelser i Gudåa ble gjennomført ved el-fiske i 2010. Den viser at tettheten av fisk i Gudåa er lav. Vandringshinderet for laks er nedenfor planlagt kraftstasjon. Rapporten sier at «konsekvensen av tiltaket vil bli liten til ubetydelig for anadrom fisk ved utbygging med foreslåtte avbøtende tiltak», og «tiltaket vil ikke medføre reduksjon i verdi av Gudåa som produksjon selv for anadrom laksefisk».

Med flytting av inntaket fra kote 455 til kote 355 mener tiltakshaver at utbyggingen fullt ut tar hensyn til de viktigste momentene som etter vår oppfatning lå til grunn for avslaget på forrige søknad. Landskapsbildet i den opprinnelige øvre delen, Bekkekløften og Styggfossen vil ikke bli berørt av utbyggingen. Ved å flytte inntaket 100 høgdemeter ned og med den øverste delen av rørgaten i sjakt i fjellet, vil vannveien bli liggende i skogsterreng bevokst med skog og vil derfor ikke bli synlig i den øvre delen med unntak av inntaket.

Vi mener også at endringene vil føre til at prosjektet nå kommer i mindre konflikt med tur og friluftsinteresser da det ikke er innsyn til elva og det berørte område fra den eksisterende stien. Prosjektets påvirkning på INON er også redusert.»

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag

«Tiltakshaver tar uttalelsen til etterretning og viser til kommentar overfor og rapport om tilleggsundersøkelse for fisk i Gudåa fra 26.08.2010. I Gudåa på den omsøkte strekningen er det i all hovedsak bart fjell og blokkmark i elvestrengen, slik at potensialet for transport av løsmasser er svært lite.»

Stjørdal Jeger- og fiskerforening

«Tiltakshaver tar uttalelsen til etterretning og viser til kommentar ovenfor.»

Sametinget

«Tiltakshaver tar sametingets uttalelse til etterretning.»

Miljødirektoratet

«Etter krav fra NVE ble det høsten 2010 gjort et tilleggsundersøkelse av fisk i Gudåa. Dette ble hovedsakelig gjort for å finne lengden på anadrom strekning i Gudåa. Undersøkelsen ble gjort med elfiske og ble utført av Sweco.

Denne undersøkelsen konkluderer med at anadrom strekning er 605 meter og at det definitive vandringshinderet for anadrom fisk er Kvennfossen ved kote 90. Utløpet til Kraftstasjonen er planlagt nedstrøms Kvelvfossen ved kote ca. 105. Dette er ca. 350 meter oppstrøms Kvennfossen.

I Rapport om biologisk mangfold, skrevet av Rådgivende Biologer er den anadrome strekningen av Gudåa gitt «stor verdi». Dette er kun basert på visuelle observasjoner. Rapporten etter elfiske skriver: «Gudåa har egenproduksjon av laks og ørret. Ved elfiske er det beregnet lav tetthet av både laks- og ørretunger på hele strekningen nedstrøms Kvennfossen. Samlet tetthet og ørret er også lav.» Denne rapporten gir anadrom strekning «liten verdi».

Miljødirektoratet skriver at «vi har selv befart området og vurdert fossefallet til å ha en så slakk fallgradient, især på høyre side oppstrøms, at voksen laksefisk bør kunne passere på høvelige vannføringer». Rapporten fra elfisket viser at det ikke har vært reproduksjon av laks ovenfor Kvennfossen i 2008 og 2009. Ut fra dette kan det ikke garanteres at det ikke er reproduksjon på denne strekningen, men resultatene indikerer at laks ikke kan vandre forbi eller reproduserer ovenfor Kvennfossen. Ifølge lokale kilder er det heller aldri fanget lakseunger ovenfor Kvennfossen, men mye nedenfor. Kraftstasjonen er flyttet oppstrøms vandringshinder i den nye konsesjonssøknaden og da har diskusjonen om hvor lang anadrom strekning er/og slutter mer akademisk interesse.

Ved utløpet av kraftstasjonen i kulpen nedstrøms Kvelvfossen kan det bli små endringer i vanntemperatur i forhold til dagens situasjon. Som miljødirektoratet påpeker kan dette ha betydning for ungfiskens vekstsesong. Men dersom indikasjonen på at anadrom strekning stopper nedenfor Kvennfossen er rett, vil ikke temperaturendringen ha betydning for fisken, fordi dette er så langt nedenfor at temperaturendringene fra dagens situasjon er helt ubetydelig.

Det vil bli sluppet en minstevannføring på 169 l/s i tiden 1.mai-30 september. I perioden 1. oktober-30. april vil det bli sluppet en minstevannføring på 86 l/s. Dette tilsvarer 5-persentilen i vassdraget og er betydelig høyere enn det som ble søkt i den opprinnelige søknaden som ble avslått, og som står i rapporten om tilleggsundersøkelser for fisk. I tillegg til minstevannføringen vil det være tilsig fra restfeltet på strekningen mellom inntaket og kraftstasjonen. Dette vil bedre forholdene for bunndyrproduksjonen på utbyggingsstrekningen.

Rapporten fra elfisket konkluderer med «Dersom anlegget bygges etter de planene som foreligger, vil det ikke medføre avkortning av anadrom strekning og ikke påvirke produksjon av laks og sjørøtt i vassdraget ved normal drift. Minstevannføring sammen med avrenning fra restfeltet vurderes som tilstrekkelig for å opprettholde samme lave produksjonsnivå av laks og ørret på strekningen nedstrøms kraftstasjonen.»

Utbygger har ingen flere kommentarer til anadrom fisk ut over å vise til fiskeundersøkelsen som er vedlagt konsesjonssøknaden.

Miljødirektoratet uttaler at Kvelvfossen er et betydelig landskapselement. Det er skog på begge sider og selve fossen ligger godt bortgjemt. På motsatt side av en liten dal ligger det et gårdsbruk som er den eneste bygningen som har innsyn til fossen. Det er bare gårdsvegen frem til gården som er av veger i området med innsyn til fossen på et meget lite parti langs vegen. Fossen har etter vårt syn liten betydning som landskapselement. Med et slipp av minstevannføring som skrevet ovenfor og tilsiget fra restfeltet, vil Kvelvfossen fortsatt oppfattes som en foss. I et middels år er det i dag 94 dager hvor vannføringen er mindre enn planlagt minstevannføring + minste slukeevne. Da vil alt tilsiget gå i elva slik det gjør i dag.

Det er når vannføringen er høyere enn dette at deler av vannet vil bli fraført elvestrekningen mellom inntaket og kraftstasjonen. 34 dager i et middels år, vil det være overløp på dammen. Miljødirektoratet uttaler også at det går vei frem til Kvelvfossen. Det er ikke riktig og således en faktafeil. Det er ca. 150 m fra nærmeste veg til Kvelvfossen. Området mellom er bevokst med skog slik at fossen ikke er synlig før du kommer helt inntil den.

Utbygger registrerer at Miljødirektoratet mener den biologiske rapporten undervurderer verdi, virkning og konsekvens av landskapet. Den biologiske rapporten er skrevet i henhold til NVEs retningslinjer for hvordan disse skal utarbeides. Det finnes ingen fasitsvar på dette temaet og utbygger mener det er opp til NVE og bedømme om denne er god nok.

Det går en tursti opp langs Gudåa og inn til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Denne går et stykke unna elva og vil ikke bli nevneverdig berørt av en utbygging. Stien / vegen som benyttes for folk som skal inn i området har ikke på noen del innsyn til elva. Ved inntaket ligger stien flere hundre meter vest for selve inntaket. Inntaksdammen ligger bortgjemt til og vil være synlig først når man kommer tett innpå den. Det virker å være lite ferdsel i dette området vurdert ut fra spor i naturen, stier etc. Det eksisterer allerede en traktorvei der rørgaten skal graves ned. Ovenfor denne veien vil rørgaten gå i sjakt i fjellet og det vil ikke bli synlig inngrep i dette området. Inntaksdammen vil kun bli synlig for turgåere som passerer tett inntil dette området.

Miljødirektoratet uttaler også at prosjektet ligger i "randsonen" til nasjonalparken. Vi vil påpeke at det er selve nasjonalparken som er vernet og gitt erstatning for. Det blir etter vår mening feil å omtale randsone og påvirkning av denne da det ikke er knyttet vernebestemmelser til arealene liggende utenfor grensen til nasjonalparken. Det er også lang avstand fra nasjonalparkgrensen til inntaket i den nye søknaden.

Dersom Gudåa kraftverk får konsesjon vil det bli bygget med fokus på å minimere inngrepet så mye som mulig. Utbygger vil ha fokus på det ytre miljøet både i utbyggingsfasen og i driftsfasen.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 17 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,87 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 1,9 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vårflom. Snøfonner i de høyestliggende områdene vil gi tilsigsbidrag et stykke utover sommeren. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 169 og 86 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 87 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,2 m³/s og minste driftsvannføring 0,1 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 169 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 86 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 72 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 250 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 169 l/s i perioden (01.05 - 30.09) og 86 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på ca. 28 % av middelvannføringen rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 34 dager i et middels vått år. I 94 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 44 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er relativt høy og vil frata vassdraget mye av dets naturlige vannføringsdynamikk. Overløp over dammen et visst antall dager i året kan til en viss grad opprettholde dynamikken.

Produksjon og kostnader

I søknaden er det oppgitt en produksjon på 11,19 GWh/år og en estimert utbyggingskostnad på 3,99 kr/kWh. Kostnadene er basert på NVEs kostnadsgrunnlag fra 2010.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Terrestrisk miljø

I området ved planlagt kraftstasjon er vegetasjonen dominert av ung løvskog langs elva med rogn, selje og gråor. Lenger opp langs traktorveien blir løvskogen til blandingsskog med løvtrær og gran. Den dominerende skogtypen er blåbærskog. Ovenfor traktorveien går blåbærskogen over i fattigere bærlyngskog. Ved skoggrensen kan vegetasjonstypen karakteriseres som skog-/krattbevokst fattigmyr. Tiltaket vil ikke berøre registrerte naturtyper. Det er ikke funnet rødlistede lav- eller mosearter i tiltaks- eller influensområdet. Viltforekomstene er typiske for distriktet, og i området er beite- og

trekkvei for elg. I artsdatabanken er det registrert bergirisk (NT), tårnseiler (NT), strandsnipe (NT), fiskemåke (NT) og gresshoppesanger (VU) i området. Elva har også betydning som hekkelokalitet for fossefall. Av de registrerte fugleartene antas kun strandsnipe (NT) og fossefall å ha særskilt tilknytning til tiltaksområdet. De beste hekkeområdene for strandsnipe vil trolig være på slake og åpne områder langs elva, dvs. nedenfor og ovenfor utbyggingsstrekningen. Redusert vannføring ved en eventuell utbygging kan være negativt for reiretableringen for fossefall. Avbøtende tiltak som riktig plasserte hekkedammer kan avbøte noen av de negative konsekvensene forbundet med økt predasjonstrykk som følge av redusert vannføring.

NVE mener at tiltakets konsekvenser for naturtyper, fugl og pattedyr vil være akseptable ved en eventuell utbygging.

Akvatisk miljø

Norge har et spesielt ansvar for å opprettholde levedyktige bestander av atlantisk laks, og i 2003 opprettet Stortinget nasjonale laksefjorder og laksevassdrag som et av flere tiltak for å verne villaksen. Det ble da også konkludert at det var nødvendig med en rekke andre tiltak, som kalking, bekjempelse av Gyro, genbankvirksomhet, FOU, lakseovervåkning og reguleringer i laksefiske. De siste årene har også sjørreten fått mye oppmerksomhet. Ifølge Miljødirektoratet har fangstene av sjørreten blitt kraftig redusert i perioden 2004 – 2013. De to siste årene har fangstene på Vestlandet og i Midt-Norge vært nede i omtrent en firedel av gjennomsnittet for perioden 1993 – 2003. I enkelte regioner viser overvåking at bestandene er så reduserte at de er truet av utryddelse. Samtidig er det et nasjonalt mål at de ville bestandene av anadrom laksefisk skal opptre i levedyktige bestander. Målet gjelder alle vassdrag der artene finnes i selvreproduserende bestander, og det skal være et naturlig høstbart overskudd. Den største, kjente trusselen mot sjørreten er lakselus, men tilbakegangen skyldes også flere andre forhold, som vassdragsreguleringer og andre fysiske inngrep i vassdrag.

Gudåa har utløp i den øverste fiskesonen i Stjørdalselva, som er en av Norges viktigste elver for laks og sjørreten. Stjørdalsvassdraget ble erklært som nasjonalt laksevassdrag i 2006. Fangstene av laks i Stjørdalselva er relativt stabile. Siden 1990 har fangstene variert fra ca. 500 til ca. 4000 laks per sesong, med et gjennomsnitt på om lag 2000 laks per sesong. For sjørreten er situasjonen mer alvorlig. Fangstene av sjørreten lå tidligere på rundt 1000-1500 kilo per sesong, men gikk betydelig ned etter årtusenskiftet, før den ble totalfredet i 2010. Siden 2011 har Stjørdal jeger og fiskeforening og elveeierlaget fokusert på fysiske kultiveringstiltak i sidebekker som er antatt viktig for sjørreten. Det er begrenset med bekker egnet for sjørreten i Stjørdalsvassdraget, og sidelvne er viktig for totalbestanden av sjørreten. Gudåa er av en slik størrelse at produksjonen av sjørreten i gunstige år kan være betydelig.

I forbindelse med forrige konsesjonssøknad ble det gjennomført en fiskeundersøkelsen i 2010, da bestanden av sjørreten i Stjørdalsvassdraget var på et lavnivå. I fiskerapporten er verdien av Gudåa som produksjon selv for laksefisk vurdert som liten. Dette ble basert på at undersøkelsene viste lave tettheter av lakse- og ørrettinger. Det ble ifølge fiskerapporten el-fisket da elvetemperaturen var nede i 5 grader. I tillegg vil NVE gjøre oppmerksom på at bestanden av sjørreten var rekordlav i 2010 og at dette derfor kan ha gitt et feil bilde av Gudåa som produksjon selv for sjørreten. Undersøkelsene påviste laks- og ørrettinger opp til Kvennhushølen, og ørret på strekningen videre opp til Kvelvfossen. Antatt vandringshinder i Gudåa baseres på at det ikke er funnet lakseunger ovenfor Kvennfossen, og det konkluderes derfor med at sikker anadrom strekning i Gudåa er drøye 600 meter og går opp til Kvennfossen på kote 90, ca. 350 meter nedstrøms planlagt kraftstasjon. Fra Kvennfossen og opp til

Kvelvfossen er det ifølge rapporten registrert lav tetthet med ørret. Selv om det er svært vanskelig å skille mellom ørretunger av stasjonær og sjøvandrende fisk, antas det i fiskerapporten at dette sannsynligvis er en stasjonær bestand. Stjørdal Jeger- og fiskerforening og Miljødirektoratet mener at fossefallet i Kvennfossen har en så slakk fallgradient at voksen laksefisk bør kunne passere på høye vannføringer. De mener derfor at strekningen ovenfor Kvennfossen i enkelte år kan være oppvekstområde for anadrom laksefisk, da området har egnet gytesubstrat. Sett i forhold til størrelse og utforming på vandringshinder, og at det er lakseunger som definerer antatt vandringshinder, får NVE et inntrykk av at det knytter seg en viss usikkerhet til om anadrom fisk, særlig sjøørret, kan forsere Kvennfossen på visse vannføringer. Ifølge fiskerapporten har strekningen mellom Kvennfossen og Kvelvfossen potensielle gyte- og oppvekstarealer for anadrom fisk. Dersom anadrom fisk passerer Kvennfossen er Kvelvfossen uansett et absolutt vandringshinder og det vil derfor ikke bli fraført vann på strekninger som kan inneha anadrom fisk dersom tiltaket blir gjennomført.

Stjørdal Jeger- og fiskerforening påpeker også at en eventuell utbygging vil reduserer massetransport i elva. NVE vil understreke at Gudåa i all hovedsak består av bart fjell og blokkmark på utbyggingsstrekningen. Ettersom de store flomvannføringene ikke vil bli særlig dempet vil effekten på elvas massetransport være begrenset.

Miljødirektoratet påpeker at det er en vanlig effekt at elvevann som ledes i rørgater ikke får naturlig nedkjøling om vinteren og oppvarming om sommeren. De anser temperaturendring, især om sommeren til å være mulig negativ. De trekker også frem at fraføring av vann vil redusere bunndyrproduksjon og svekke næringstilgangen for laks og ørret nedstrøms kraftverket. Kraftverket planlegges uten reguleringsmagasin og vannet tas direkte fra elvestrengen. Vannet som slippes ut ved kraftverket forventes derfor å ha tilnærmet samme temperatur som Gudå har litt lengre opp i vassdraget. Effekten på vanntemperaturen vil etter NVEs vurdering være relativt begrenset. Slipp av tilstrekkelig minstevannføring hele året vil bidra til drift av næringsdyr samt opprettholde en viss produksjon av bunndyr på utbyggingsstrekningen. Dersom det slippes en sesongbasert minstevannføring mener NVE at næringstilgangen for laks og ørret vil bli ivaretatt nedstrøms kraftverket.

NVE anser det som mulig at anadrom laksefisk kan komme seg forbi Kvennfossen i perioder med høy vannføring. Fossekulpen nedstrøms Kvelvfossen egner seg som oppholdsplass for voksenfisk, særlig i perioder med lavvann. Ved en eventuell utbygging mener vi derfor at utløpet til kraftverket bør legges oppstrøms, eller i fossekulpen slik at vannvolumet ikke blir redusert. Installering av omløpsventil i kraftverket vil hindre stranding av fisk ved et eventuelt utfall. NVE mener at tiltakets påvirkning på akvatisk miljø i Gudåa vil være akseptabelt, under forutsetning av at det gjøres nødvendige avbøtende tiltak for å ivareta anadrom fisk nedstrøms kraftverket.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Gudåa kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne

erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 14.5.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Gudåa kraftverk er det ikke registrert verdifulle naturtyper eller rødlistearter som etter vår vurdering vil bli vesentlig berørt ved en utbygging. En eventuell utbygging av Gudåa vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett på virkningen fra Gudåa kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. NVE har gjort en samlet vurdering av kraftverkene Gudåa, Reinåa og Sagelva kraftverk som alle er planlagt i sidevassdrag til Stjørdalsvassdraget. Reinåa og Sagelva har fått konsesjon til å bygge kraftverk og dette er hensyntatt i NVEs behandlingsprosess. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen på Stjørdalsvassdraget anses som stor og er vektlagt i NVEs vurdering av konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser Utbyggingsstrekningen i Gudåa strekker seg fra dalbunnen og opp mot fjellet. Landskapet i nedre del tilhører regionen "Dal- og fjellbygdene i Trøndelag", underregion 27.11 "Øvre Stjørdalen og Meråker". Hovedformene i landskapet varierer en del gjennom regionen. Når det gjelder regionens vann og vassdrag er dalene dominert av store elver i hoveddalføret. Hovedelva har oftest en tydelig blanding av raske og stilleflytende partier. Sideelvene er vanligvis nokså anonyme og gjemt i skog. Mange av vassdragene er berørt av kraftutbygging.

Landskapet i øvre del tilhører regionen "Lågfjellet i Sør-Norge", underregion 15.36 "Fongen". Hovedformene i landskapet varierer en del gjennom regionen men består av heier, vidder, åser og daler, et snaufjellandskap over tregrensa. Blant annet hører Hardangervidda hjemme i denne regionen. Når det gjelder regionens vann og vassdrag er dette den mest vannrike av alle de 45 landskapsregionene, med utallige små og store vann bundet sammen av elver og bekker. Svært mange av vassdragene i regionen er også berørt av kraftutbygging. Øvre del av Gudåa renner i et åpent terreng med god sikt. Vegetasjonstypen er hovedsakelig ulike myrutforminger med spredte furutrær.

Fra dalen går det en merket tursti opp langs Gudåa og videre inn i fjellet til Gudåsetran og videre opp mot Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Stien er relativt mye brukt sommerstid og benyttes som snøscootertrase om vinteren. Elva er bare delvis synlig fra turstien. Området rundt Gudåa inngår i et større jaktområde, og det er jaktkort både på småvilt og storvilt.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Naturvernforbundet fraråder en utbygging i Gudåa blant annet på grunn av tiltakets negative konsekvenser for landskap og friluftsliv og samla belastning av vannkraftutbygging i Stjørdalsvassdraget. Miljødirektoratet påpeker at Kvelvfossen er et betydelig landskapselement.

I søknaden er inntaket nå flyttet ned til kote 355. Landskapet her er myrlendt og trebevokst, og inntaket vil ikke være synlig i et større landskapsrom. Fra inntaket skal vannveien gå i en boret sjakt i fjellet ned til påhugget på kote 305. Denne delen av vannveien vil ikke etterlate synlige spor i terrenget.

Ved påhugget vil det være behov for sedimenteringsbasseng, massedeponi og rigg som vil kreve et areal på ca. 5 daa i anleggstiden og ca. 0,2 – 0,3 daa i driftstiden. Den nedgravde rørgata vil gå langs eksisterende vei fra påhugget for sjakten og ned til kraftstasjonene. Området på denne delen av utbyggingsstrekningen er tett bevokst og preget av tekniske inngrep.

I søknaden er inntaket flyttet ned til kote 355 slik at tiltaket ikke berører det åpne fjellområdet med Styggfossen og bekkekløften. Inntaket og vannveien ligger i et skogbevokst område og vil ikke være synlig i et større landskapsrom. En utbygging etter fremlagt plan vil etter NVEs vurdering i liten grad virke inn på randsonene eller opplevelsесverdiene i nasjonalparken eller store, sammenhengende naturområder med urørt preg.

NVE legger ikke avgjørende vekt på tiltakets virkninger på landskap og friluftsliv i vår vurdering av konsesjonsspørsmålet.

Reindrift

Gudåa ligger innenfor Essand reinbeitedistrikt/ Saanti sitje. Det er et viktig beiteområde som brukes store deler av året, fra vår til tidlig vinter. Spesielt er området ned mot Gudåa mye benyttet om våren, pga. de gode lavforekomstene i dette området. Som vårbeite er området ned mot inntaket primært benyttet som oksebeiteland, mens kalvingslandet ligger lenger opp i vassdraget. En trekkei går langs dalen sørvest for Fonnfjellet. Like utenfor nedslagsfeltet er det markert en flyttlei fra Røsshauken og sørover. Tiltaket vil medføre etablering av inntaksdam, sjakt og rørgate i beiteområdet. For å unngå forstyrrelser fra allmenn ferdsel vil det ikke bli bygget midlertidig eller permanent vei til inntaket. Meraker kraft har inngått en minnelig avtale med Essand Reinbeitedistrikt om utbygging i Gudåa.

NVE legger ikke særlig vekt på tiltakets konsekvenser for reindrift i vår vurdering av konsesjonsspørsmålet.

Samla belastning

Øverst i Stjørdalsvassdraget ligger i dag tre kraftverk, Funna, Meråker og Tevla. I tilknytning til disse ligger det flere større reguleringsmagasin, hvorav de to største er Fjergen og Funnsjøen. Det er også etablert et omfattende takrennesystem i området, der flere småelver overføres til Tevla og Meråker kraftverk. Det har blitt gitt konsesjon til to andre småkraftverk i området, Reinåa og Sagelva som munner ut i Stjørdalselva, vest for Gudåa. Mølska kraftverk har fått avslag på sin søknad.

Stjørdalsvassdraget er sterkt berørt av vannkraftutbygging, og flere av høringspartene har påpekt dette i sine uttalelser. Denne søknaden erstatter tidligere søknad om bygging av Gudåa kraftverk som fikk avslag 20.12.2014. Konsesjonsavslaget var i hovedsak begrunnet med samlet belastning generelt, og for biologisk mangfold i bekkekløfta i forbindelse med Styggfossen spesielt, samt landskap og INON i området. I denne søknaden er inntaket flyttet ned til kote 355 og vil ikke berøre Styggfossen og bekkekløfta. NVE har lagt vekt på samla belastning i vår vurdering av tiltaket, men en utbygging etter omsøkt plan vil etter NVEs syn ikke berøre viktige naturverdier og de tekniske inngrepene vil i liten

grad være synlig i et større landskapsrom. Bortfall av INON er ikke lenger et styringsverktøy i forvaltningen av norsk natur, og NVE har derfor ikke tillagt dette vekt.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Gudåa kraftverk vil gi 11,2 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Gudåa kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Meraker Kraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å utnytte et fall på 250 meter fra inntaket på kote 355 ned til kraftstasjonen på kote 105 i Gudåa. Vannveien er planlagt som en tunell i fjellet i 380 meter fra inntaket og ned til kote 305. Fra påhugget er vannveien planlagt som ca. 1000 meter nedgravd rørgate ned til kraftstasjonen. Det planlegges å bygge en 130 meter lang adkomstvei til kraftstasjonen. Traktorvei som går opp til planlagt påhugg for tunellen vil rustes opp for bruk som anleggsvei. Inntaket blir veiløst. Middelvannføringen er beregnet til 870 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2200 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,6 MW og vil produsere omtrent 11,2 GWh i et middels år.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Gudåa kraftverk vil være et bidrag til fornybar kraftproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Hensynet til landskap og akvatisk miljø er imidlertid vektlagt. En utbygging med veiløst inntak og tunell i øvre del av vannveien vil begrense negative konsekvenser for landskap og brukerinteresser. Tilstrekkelig minstevannføring hele året vil bidra til drift av næringsdyr samt opprettholde en viss produksjon av bunndyr på utbyggingsstrekningen. Installering av omløpsventil i kraftverket vil hindre stranding av fisk og yngel ved en eventuell stans i kraftverket. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at de negative virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Meraker Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gudåa kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Meraker Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 2500 m 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

På grunn av stor belastning på 22 kV-nettet med mange nye småkraftprosjekter i Meråker er Clemens Kraft i dialog med NTE Nett AS angående innmating av produksjonen fra Gudåa direkte med en T-avgreining og en 22/132 kV trafo på 132 kV-produksjonslinjen fra Meråker kraftstasjon til Eidum trafostasjon som eies av Statnett i stedet for innmating på 22 kV linjen.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Dersom Meraker Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert

samfunnsnyttan av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	870
Alminnelig lavvannføring	l/s	84
5-persentil sommer	l/s	169
5-persentil vinter	l/s	86
Maksimal slukeevne	m ³ /s	2,2
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	250
Minste driftsvannføring	l/s	100

Tiltakshaver foreslår en minstevannføring lik den beregnede 5-persentilen sommer og vinter. Ingen av høringspartene har kommentert dette spesielt den foreslåtte minstevannføringen, men Miljødirektoratet mener Kvelvfossen har en verdi som landskapselement. Etter vårt syn er ikke denne fossens inntrykkstyrke særskilt, og en minstevannføring omtrent i samsvar med sesongvise lavvannføringer vil etter vårt syn ivareta fossen og andre allmenne interesser i tilstrekkelig grad.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 170 l/s i tiden (1.5 – 30.9) og 85 l/s resten av året. Samlet produksjon vil da bli på 11,2 GWh/år.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet skal hele tilsiget slippes forbi

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

For å unngå stranding av fisk i Gudåa ved eventuelt utfall eller rask nedkjøring av kraftverket skal det installeres omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne. Ved vannforbruk i kraftverket mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Kote 355. Inntaket skal være veiløst. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Øvre del av vannveien fra inntaket på kote 355 til kote 305 skal gå i tunell. Fra påhugget skal vannveien gå som nedgravd rørgate ned til kraftstasjonen. Dette kan ikke endres ved detaljplan.
Kraftstasjon	Kote 105. Utløpskanalen skal munne ut oppstrøms eller i fossekulpen under Kvelvfossen for å ivareta vannvolumet i denne. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Det skal bygges en omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne jf. merknader til post 1. Det må legges fram dokumentasjon til NVEs miljøtilsyn på at omløpsventilen fungerer etter hensikten før anlegget kan

	settes i drift.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 2,2 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,1 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 4,6 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 Peltonturbin. Kan ikke justeres ved detaljplan.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

VedleggKart over utbyggingsområdet

